

**WEHEI!
Y ROWND
DERFYNOL!**

**Croeso i'r Pecyn Cystadlu
Cenedlaethol Uwchradd**

**GORNEST
LYFRAU 2026**

LLONGYFARCHIADAU AR GYRRAEDD ROWND GENEDLAETHOL YR ORNEST LYFRAU!

Mae'r ORNEST LYFRAU yn ôl, ac am y tro cyntaf erioed, mae categori cystadlu uwchradd!

Dyma eich cyfle i gynrychioli eich sir, **trafod llyfrau**,
mynychu **gweithdy awdur** a **pherfformio** darn byrfyfyr!
Bydd yr ysgolion buddugol yn ennill tlws arbennig ynghyd ag un o'r gwobrau canlynol:

Gwobrau Gornest Lyfrau 2026:

Gwobr 1af – gwerth £200 mewn llyfrau ac ymweliad awdur (a hawl brolio!)

2il wobr – gwerth £150 mewn llyfrau

3edd wobr – gwerth £100 mewn llyfrau

**GORNEST
LYFRAU** 2026

Ewch amdani!

SUT MAE'N GWEITHIO

Bydd angen dewis uchafswm o 8 aelod
i fynychu'r rownd genedlaethol

Trafod

4 ar gyfer y criw
trafod a 4 ar
gyfer yr heriau
ychwanegol.

Ysgrifennu

Tasg
ysgrifennu
(uchafswm
o 2 aelod).

Darlunio

Tasg darlunio
(uchafswm
o 2 aelod).

Perfformio

Mae hefyd un dasg
perfformio lle mae'r
8 aelod yn gallu
cymryd rhan.

Sgorio

Rhoddir 40% am y
trafod, 40% am y
perfformio, 10% am
y dasg ysgrifennu, a
10% am y dasg darlunio.

HER 1

Tasg Perfformio

Bydd angen i'r 8 aelod creu a pherfformio darn byrfyfyr. Does **dim angen** i bob aelod fod yn y perfformiad terfynol, ond mae croeso i bawb cymryd rhan trwy gyfrannu syniadau.

Byddwn yn gosod y dasg yn ystod y 5 munud cyntaf ac yna, bydd **hanner awr i baratoi** perfformiad hyd at **3 munud** ar ddiwedd y sesiwn.

Bydd y Cyngor Llyfrau yn darparu briff a meini prawf manwl ar y diwrnod.

HER 2

Y Draffodaeth

Fel y dasg trafod o'r rowndiau rhanbarthol, prif nod yr her hon yw dangos bod y criw yn gallu trafod y cymeriadau, digwyddiadau, themâu a negeseuon y llyfr ynghyd â'r profiad darllen.

- Nid paratoi / dysgu sgript o flaen llaw yw'r bwriad.
- Mae disgwyl i bob aelod gyfrannu i'r draffodaeth ac ymateb i sylwadau ei gilydd ac i gwestiynau penagored a sylwadau'r beirniad lle bo'n briodol.
- Bydd **4 aelod** ym mhob tîm trafod.
- Bydd y sesiwn draffod gyda'r beirniad yn para tua **8 munud**, a bydd y beirniad yn rhoi munud o rybudd cyn diwedd y draffodaeth.

Am beth fydd y beirniad yn chwilio?

Gwybodaeth

- Gwybodaeth drylwyr am gynnwys y llyfr.
- Y gallu i fynd dan groen y llyfrau, y stori a'r cymeriadau, lle mae hynny'n briodol.
- Dealltwriaeth dda o neges a themâu'r llyfr.
- Cyfeirio at ddarllen ehangach y tu hwnt i ofynion llyfrau'r gystadleuaeth, lle mae hynny'n briodol.

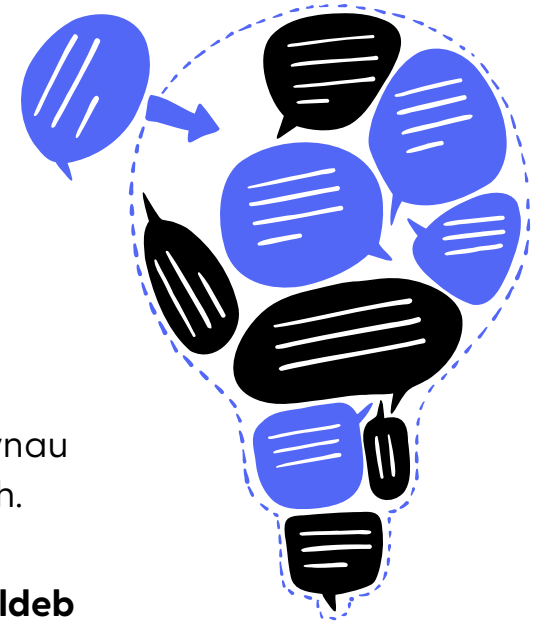
Mynegi Barn

- Mynegi barn yn glir gan roi rhesymau gonest a theg.
- Y gallu i holi, cytuno, ateb, anghytuno a herio'n gwrtais, lle mae hynny'n briodol.
- Gwrando ac adeiladu ar sylwadau ei gilydd.
- Cynnig sylwadau sy'n berthnasol i sylwadau eraill.

Trafod fel Grŵp

- Y gallu i drafod yn annibynnol fel grŵp.
- Cyfraniad cyfartal a chytbwys gan bob aelod o'r grŵp.
- Trafod byrlymus.
- Gallu ymateb i gwestiynau sy'n codi o'r drafodaeth.

Cywirdeb Iaith a Naturioldeb

- Defnyddio geirfa, ymadroddion a chystrawennau Cymraeg.

Engbreiff tiau o bwytiau i'w trafod

- Oedd yna unrhyw beth yn benodol y gwnaethoch chi ei fwynhau neu ddim ei fwynhau am / yn y llyfr?
- Pa gymeriad oedd fwyaf diddorol i chi? Ym mha ffordd? Pam hynny?
- Beth ddaliodd eich sylw chi am / yn y llyfr?
- Ydych chi wedi darllen unrhyw lyfrau tebyg i hwn?
- Beth hoffech ei newid am y llyfr?
- Yn eich barn chi, i bwy mae'r llyfr hwn yn addas?
- Sut fasech chi'n disgrifio'r llyfr hwn i rywun yr un oedran â chi? Fasech chi'n argymhell y llyfr hwn i blant eraill?
- Petaech chi'n gallu cwrdd ag un cymeriad o'r llyfr, â phwy hoffech chi gwrdd? Pam hynny?
- Beth ydych chi wedi ei ddysgu trwy ddarllen y llyfr hwn?

- Pa gwestiynau oedd gennych ar ôl darllen y llyfr hwn? Ydych chi wedi dod o hyd i atebion i'r cwestiynau hynny? Beth oedd yr atebion?
- Sut ydych chi'n credu bod darllen llyfrau ffeithiol yn wahanol i ddarllen ffuglen?
- Beth oedd eich argraffiadau cyntaf chi o'r llyfr?
- Beth ydych chi'n credu yw'r peth pwysicaf am y llyfr yma?

Tra bod hanner y tîm yn gwneud y dasg trafod, bydd yr hanner arall yn gwneud dwy dasg hwyliog, sef tasg ysgrifennu a thasg darlunio.

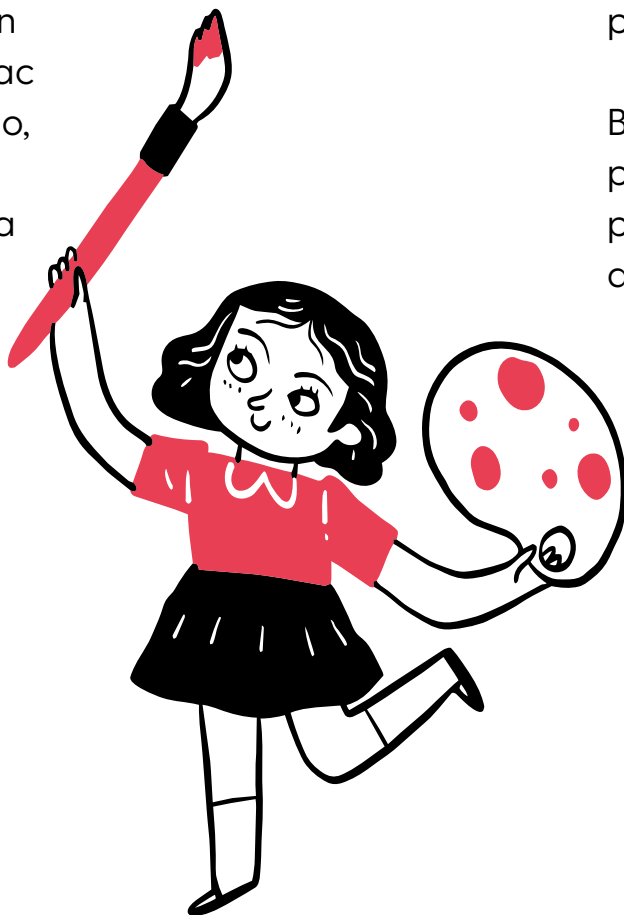

HER 3

Tasg Darlunio

Tasg disgriblo yw hon, lle bydd angen i **2 aelod** ymateb i briff manwl ar y diwrnod i greu cymeriad neu olygfa.

Bydd y Cyngor Llyfrau yn darparu briff ar y dydd ac yn darparu offer darlunio, fel papur a phensiliau. Bydd y dasg hon yn para **45 munud**.

HER 4

Tasg Ysgrifennu

Yn debyg i'r dasg darlunio, bydd angen i **2 aelod** ymateb i briff manwl ar y diwrnod i ysgrifennu hysbyseb greadigol ar ffurf sgript ar gyfer llyfr penodol (llyfr stori-a-llun i blant ifanc) i annog plant eraill i brynu neu ddarllen y llyfr.

Bydd y Cyngor Llyfrau yn darparu briff a meini prawf ar y dydd, yn ogystal ag adnoddau fel papur a beiros. Bydd offer ysgrifennu a geiriaduron ar gael. Bydd y dasg hon yn para **45 munud**.

DYDDIADAU PWYSIG

Angen rhagor o wybodaeth?
Cysylltwch â chydlynnydd Gornest Lyfrau
drwy ebostio plant@llyfrau.cymru

Gwybodaeth Teithio

Bydd angen i'r
timau gyrraedd
THEATR ARAD GOCH
erbyn 9.30 y bore.*
Stryd y Baddon, Aberystwyth,
Ceredigion, SY23 2NN

Trefnwyr sirol i roi'r
canlyniadau sirol i'r
Cyngor Llyfrau erbyn
MEHEFIN 10

*Rydyn ni'n awgrymu teithio
mewn dau llond car.
Mae maes parcio rownd y gornel ar
Ffordd y Gogledd, SY23 2EG.

Ysgolion i
gadarnhau eu dewis
o lyfr ar gyfer
y dasg trafod gyda'r
Cyngor Llyfrau erbyn
MEHEFIN 19

MEHEFIN 30
y rownd derfynol
yn digwydd yn
Aberystwyth.

GORNEST LYFRAU 2026

CYNGOR LLYFRAU CYMRU
BOOKS COUNCIL of WALES

Ariennir gan
Lywodraeth Cymru
Funded by
Welsh Government

Wedi'i drefnu a'i gydlynu gan Gyngor Llyfrau Cymru